

NAPREDNJAK

List hrvatske pučke napredne stranke.

Pretpлата: na godinu Kr. 5.— Na pò god. Kr. 2.50. Za inozemstvo suviše pošt. trošak.

IZLAZI SVAKOG PETKA

Pretpлата šalje se administraciji. Pisma šalju se uredništvu. Rukopisi se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju. Oglasi se računaju po 16 para po peti retku; za više puta po pogodbi. Priopćenja i zahvale po 20 para po retku. — — — — — Plaća se sve unaprijed. — — — — —

GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ SIŽGORIĆ
ŠIBENIK
ZNAJSTVENI ODJEI

NAPREDNJAK

List hrvatske pučke napredne stranke.

Pretpлата: na godinu Kr. 5.— Na pò god. Kr. 2.50. Za inozemstvo suviše pošt. trošak.

IZLAZI SVAKOG PETKA

Pretpлата šalje se administraciji. Pisma šalju se uredništvu. Rukopisi se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju. Oglasi se računaju po 16 para po peti retku; za više puta po pogodbi. Priopćenja i zahvale po 20 para po retku. — — — — — Plaća se sve unaprijed. — — — — —

Pojedini broj u mjestu 6 para vanka 8. Plativo i tuživo u Šibeniku.

Izdavač, vlasnik i tisak „Pučka Tiskara“
D.r V. Iljadica i drugovi — Šibenik.
Odgovorni urednik: Krste Živković-Šupuk

Naše mrtvilo.

Neustavno stanje u Banovini odjeknuo je u svoje doba u Dalmaciji kao malo koji dogadjaj, koji bi mogao zadesiti našu prekovlebitku braću. Novine su ustale listom na obranu potlačene slobode, oglašila se po koja općina, dogovorile se sve stranke u zemlji, da u ovoj stvari poduzmu zajedničku akciju. U jednu riječ izgledalo je, da znamo biti svoji i ljudi u punom smislu riječi, tako da je i u ovom listu bilo utješljivih riječi na vlastitu našu adresu, na otpornost našeg naroda. Govorilo se donapokom o opstrukciji naših zastupnika u parlamentu pa čak i o opstrukciji u delegacijama. Bile su to zbilja utješljive pojave, dostojne većeg, bogatijeg i kulturnijeg naroda nego li je naš mali, siromašni a u prosvjeti prilično zaostali narod.

Ali razvitek dogadjaja ili bolje izvršenje plana naše samoobrane, reći ćemo iskreno, nije nas ni najmanje zadovoljilo.

Općinska vijeća nijesu učinila svoju dužnost, jer ih se velika većina nije uopće niti oglašila.

Novinstvo je stalo da u borbi jenja te se od nekoliko dana čitaju samo u kronici bilješke o radu i djelovanju parlamenta, ali je nestalo onog živog podržavanja borbe, one novinske kampanje, koja nije smila da jenja, dok se god nebi bio ukinuo neustavni režim u Banovini.

Naše stranke povratile su se na stare megjubne zadjevce, na stara naša trvenja, u kojima trošimo već desetke godina uzalud najbolje naše energije ne brineći se za to, da megjutim preko naših glava, bez našeg učestvovanja napreduje bogastvo, kultura i narodni osjećaj kod drugih naroda.

U delegacijama nijesmo smogli da aranžiramo niti nekoliko sati opstrukcije a što da rećemo o parlamentu? Novine nam donose svaki čas po koju vijest, da držanje Južnih Slavena oteščava djelovanje parlamenta, ali se mi ne možemo da zadovoljimo sa tim i takovim oteščavanjem, kad u Banovini sveudilj traje komisarijat i kad nam se od onamo naviješta, da onakova grdoba i sramota ne samo ovog već i prošastih vijekova stoji „bombenfest“ te da nema izgleda da će se, barem u skorašnjoj budućnosti, zamijeniti sa zakonitim i ustavnim stanjem.

Mi za ovo nećemo danas da svaljujemo krivicu na nikakvu stranku našu ni prekovlebitku već ih hvatamo sve u jedno klupko te im svima skupa i svakoj pojedinoj donášamo pred oči, da nas ovo sadašnje mrtvilo ubija.

Ni od našeg naroda ni od njegovih raznih predstavništva nijesmo sigurno očekivali ni bombe ruskih revolucionaraca, ni bodeže Karbonara, pak ni djelatni otpor Finske a možda ni pasivnu rezistenciju Irske, ali nijesmo mogli da predvidimo ni ovakovo i ovliko mrtvilo na par mjeseci nakon uvedenja ne-retnog komisarijata.

Ako u nama ima iskra narodnog obraza, ako čutimo, što znači sloboda, trgnimo se za boga iz mrtvila i prionimo za radom, jer nas ova nedjelatnost ubija više od bilo koje pogriješke u borbi.

Oni, koji mogu da skinu komisarijat, ako u nama vide ovu trajnu resignaciju, ovaj nemar, morati će da promisle i reknu, da svaki narod ima onu vladu, koju i zaslužuje. U Banovini će ostaviti i nadalje komisarijat, a ovamo kod nas sjenu ustava ali uz ovu trajno zanemarivanje, odnargjivanje i ubijanje narodne svijesti. A i ovo je komisarijat!

Namjesnik u Šibeniku.

Prva „Sloboda“ pak sad „Nar. List“ doniješe vijest od injorovanju mjesnih Srba za namjesnikova pohoda ovdje. „Nar. L.“ opaža, da bi se to injo-

rovanje imalo popraviti kakovom isprikom, da se tako dade zadovoljština uvrijeđenim Srbima. Još veli „N. L.“, da čuje da namjesnik otklanja od sebe krivnju, a da je krivnja u postupanju g. poglavara.

Nama je to sve čudno, ali ipak sve razumijemo. U opravdavanju g. namjesnika biće istine, ali, otvoreno velimo, nema logike. Je li moguće, da je g. poglavar zaboravio pozvati samo Srbe. Ona tri jedina Srbina, koja su imala biti pozvana, baš nijesu bila pozvana i baš nijedan od trojice. To je vraški slučaj. A vraški je slučaj, da su drugi svi bili pozvani i nezaboravljeni.

Ali, mi znamo još jednu logiku. U vojsci n. p. kad general pali, ta-se pogreška valja niz brdo (bolje niza zvijezde), pa na koncu konca — kriv svemu kapural.

Da nam nije do časti samog uvrijeđenog srpstva, mi ob ovome nebi ni pisnuli, ali nas ovo boli više nego neke naše Srbe u Šibeniku, koji takodjer u još neodgonetanom zanosu negda noseše kamenje za podignuće političkog zlanja, iz kojeg ih sada ugnježdjeni braćimi nogom kičkaju. Za nas nijesu kičkani oni; za nas je kičkano i vrijedano srpstvo i to ono srpstvo, koje je u našoj duši našlo hrvatsvo kao svoje, kao sebe.

Mi smo radoznali, kako će ovaj incident teške narodne uvrijeđe biti izravan i kakova će zadovoljština biti dana našem narodu. Osobe za nas tu nijesu uvrijeđene.

Dugi članak ob ovome Lotimice ne pišemo. Ovo je dosta. Ta, svaki od naš u svojoj duši štije sve ono, što bi ko mogao da o tome napiše.

Čitajući jednu strašnu knjigu.

„Furtimaške duše u Dalmaciji. I. životopis bratra Barbarića“ — tako se zove knjiga, koja se bavi zulumima i raznim zločinima bratra Ivana Barbarića, župnika sela Igrane u Makarskom primorju. Knjiga je posvećena nadučitelju Petru Antičiću, koji je, na tužbe rećenog i zloglasnog bratra, bio više puta u sudu i kod državnog odvjetnika, nego li se fratar-špijon na otar popeo. Priznajemo da smo čitali i najpotresnije romane krvavih stranica; čitali smo i španjolsku inkviziciju; iz dnevne kronike upoznali smo se raznim zločinstvima; pročitali smo i Scherlock Holmesa — ali ni jedna knjiga nije u nama pobudila veće odvratnosti i gnjušanja kao ova, koja u sjajnoj slici iznosi sve crne produkte jednog mladog bratra, koji se ne žaca najnemoralnijih i najgadnijih sredstava, samo da uništi svog protivnika, oca obitelji, siromašnog učitelja za to, jer je ovaj — živ i jer naprosto ne će da misli fratrovom glavom. Čitajući grozne one stranice, čovjek se upravo snebiva, oni fratrovi delikti umaraju ga, stane, od napora tare oči i misli u tom času da se, iza kako je sve to uz grozu i jezovitost prosanjao, povraća na javu, budi, svegjer pod dojmom strašne slike, nad kojom se vije crni fratar ognjenim perom u krvavoj ruci. Ne! absolutno nije mi moguće zamisliti jednog od čitatelja, koji ne će u pola knjige stati i zapitati se: Zar ja sanjam? Je li ovo istina? Tako su strašne te stranice, da sam knjigu na jednom odložio. Izmučili me oni fratrovi zločini, posumnjao sam u obstojnost činjenica, ali znajući kako su krvavo kolo zaigrali makarsko primorski fratři, znajući dokle seže fratarska osveta i što znači uhvatiti se u koštac sa predstavnikom crnog reakcionarstva — nastavio sam čitanje. Djalozli poljaka Slovačkog o sablaznima u Čenstohovi i stenografski zapisnik rasprave vrhu čenstohovskih zločinaca u rukavicama, manje buni dušu, manje daje povoda gadiluku. Knjiga ova pokazuje sustavnu gadnu radotu jednog mladog ali inteligentnog bratra, koji svoju inteligenciju zloupotrebljuje i u istom momentu kad

prikazuje nekrvnu žrtvu i opći s bogom, istog onog časa smišlja osvetu bratu svome i tu misao kasnije provagja u djelo ne bi li jednog čeličnog uzgojitelja naroda razbojnički turio s onu stranu brave, da ga izravna ostalim zločincima.

Na jednoj strani vidimo sliku pravog modernog napretka na temelju sitnog rada: vremešan učitelj, pun volje za rad, osniva koristanosne institucije, te visoko diže barjak slobode, prosvjete i istine. Suseljani ga ljube i paze ko očinu zenicu, a on, učitelj, ljubi svejednakom ljubavi taj narod, uzgaja ga u dobru, bodri ga na rad, na pošten rad.

S druge strane vidimo crnu sliku sredovječnog mraka, grube reakcionarne sile, koja personificirana u mladom inteligentnom fratra, hoće pod svaki način da poraši i uništi sve ono, što je na protivnoj strani u itelj teškom mukom i trudom izgradio. U toj radoti mladi fratar, mjesto da dade sjajan primjer izgledna i kršćanskog življenja, hladnokrvno i mučke hvata za ubojito oružje — denuncija, — da njima ubije učitelja, koji je osijedio uzgajajući narod, da ga uništi, da otrgne iz usta koru tvrda kruha njemu i obitelji. Kad ovo počinja običan čovjek, zločin je; dvostruki je pak zločin ako isto ovo počinja sveštenik, namjesnik Kristov. Sasma je sporedna stvar je li fratar u svojoj namjeri uspio: glavna je, da je ta namjera bila zločinačka.

Hereditarna je bolest svih furtimaša uopće — denunciranje. Oni se u ovaj posao upravo savršeno razumiju i onaj, koji se s njima u koštac uhvati mora da bude oboružan čistim značajem i poštenjem. No za protivnika i to dvoje nije u borbi sa samostanskim goencem nikakov imunitet, koji ga uspješno obraniti može, jer je furtimaška fantazija bujna a podgrišana na vatri zlobe izmišlja sve moguće na teret protivnika. U tom su oni nenatkrivljivi. Već u srednjem vijeku vigjesmo ih na svim dvorovima gdje špijunski i često nepočudne sebi osobe označuju nepouzdanim. Vatikanska biblioteka vrvi denuncijama raznih božjih ugodnika proti kraljevima, vitezovima, istim biskupima, fratarskim generalima, definiturima i slično. Ni jedan drugome ne opraštaju! — takovi su oni.

Ako je dakle fratar Barbarić vlastitom rukom denuncirao učitelja Antičića, to je posljedica njegova uzgoja, ali možemo slobodno ustvrditi, da ni jedan fratar nigdje i nikad nije napisao toliko strahovitih denuncija, toliko gadnih laži; ni jedan nije pokazao u tolikoj mjeri zelenu svoju zloću kao fratar Barbarić. Ako crkvena povjet bude kasnije registrirala razne dogadjaje u Dalmaciji, onda će bezdvojbeno uzeti u pretres zločinačko djelovanje ovog pokvarenog bratra uzevši ga za primjer kakav ne smije absolutno da bude jedan namjesnik Kristov, so zemlje, pastir stada svoga.

Ima i drugih fratara, koji su počinili valjda i grgjih stvari od mladog bratra Barbarića; ima ih, koji su se ogriješili o paragrafe i crkvene i gragjanske, ali — dozvolit ćemo — da se nijesu svjesno povraćali na istu stvar, ili pak ako jesu, onda — i opet ćemo dozvoliti — u drugim okolnostima, u drugom mjestu. Barbarić sistematski preko dvije i pol godine, gotovo nekom nasladom i nekim posebnim užitkom, denuncira učitelja Antičića, izmišlja svake laži, svojom to rukom piše i još potpisuje, zavodi u bludnju biskupa, sadove, državno odvjetništvo, namjesništvo, generalnu prokuru u Beču, pokrajinsko školsko vijeće, jer su na sva ta važna mjesta, na sve te vlasti poput kiše vrvile njegove denuncije najvećeg kalibra, proti učitelju. U tim mnogobrojnim denuncijama jadikuje se licumjermi fratar vlastima kako radi nekih pojava propada ugled njegov kao redovnika, dok ni malo se ne žaca da na očigled cijelog sela i makarskog podržaje najintimnije veze sa jednom raspojasalom ženom, i time biva direktnim uzrokom ruglu koje mu silno oslabljuje ugled.

SE NE VRAĆAJU. -
POŠILJKE NEPLA-
NE PRIMAJU SE. - -
E RAČUNAJU 16 PA-
ETIT RETKU, A ZA
TA PO POGODBI.
NJA I ZAHVALE 20
A PO RETKU. - - -

INAJSTIĆ.

Iljadica i drugovi

ponos Milanaca ipatičan, kao što ki ponos, ali je ostojan divljenja, in; on je plamen, e, on je moralna čudnovatu aktivaj radi mnogih ajživahniji, najuje, duguje svoj

visiti, ako mogli alno čuvstvo, naći alijani bili psiho- amo prema svom nego najvećma evo to je baza a.

na logično izviru, gi tijekovi unu- ke. Nacionalisti ferentni naprama politike i nekomu iga kao ispraznim vcima. Sada, a da e pred nekoliko ustellini objelodalia“ nekoliko čla- rugi irendetizam“, upirao u dužnost, pitanja Podneva oslobodimo ote manja, a svi znaju, u svojoj veoma knjigama, u kona- ia, nije nikad za- itanja i probleme e razlika izmegju e bave ovim pro- cijonalista), samo ene stranke kon- života cilj samoj vlvja svrhu nacije n naime hoće — njegovu misao, a

seoske djece s kojom ptica, razuzdan kao šao čas poslan od sposobnost stvaranja razvijati, učiti zanat, umjetnički izražaj. iti preslice s konča- u vretencu izdupsti rno olova, da zvuči aricu ili dragu kojoj e vježbati se gradeći Bosne, što je stradao kiteći je izragjenom ma. Ta drvena obuća a starcu: žuljala je ar onda načini šljaku buvene; u toj prvoj rirode momče je po osjećanje forme i ičku inteligenciju. Za- ića, Antu Starčevića, izrezujući ih u drvetu; ije u drvetu, zatim u

om čudotvorcu čak i gje u zadarskom „Na- o darovitom pastiru, iue poticao je vige-

OGLAS

Gradjevno Poduzeće

Petar Blasoffi & Frano Škoton

Iskustveni nadzirečki majstor u ŠIBENIKU

PUČKA TISKARA

MARKO MARKOVINA

SPLIT —
TELEFON 93.

Skladište i zastupstvo
Peći i šparherda.

Što iz ovog moramo da zaključimo? Da je fratar Barbarić rođeni zločinac. Npopravljiiv je ne razabire razliku između zla i dobra, za njega postoji jedino zlo, on uživa u tom zlu, svjesno ga počinja, na nj se poyrača i ako je bio poučen, što prvi ili drugi put uspio nije. On pače znade da nikad uspjeti u tom zlu, u tom denuncijanju, ne će, da ne može, ali ga isto dalje počinja uz neobuzdanu želju i strastvenu čežnju, da njima ubije i moralno i materijalno učitelja, što no se pred njim isprasio poput junaka i više mu! Savijaj me, al slomit me ne ćeš!

Bilješke.

Raspust općine drniške. Zadnji smo put donijeli vijest o deputaciji kod Sušteršića i o zauzimanju ovoga, da se ne raspusti općina drniška. Ali, po onome, što mi možemo da saznamo, regbi, da to sve nije valjalo ništa i da se raspust općine ne može ničim zapriječiti, dapače, da je s veoma važnih uzroka raspust općine veoma blizu.

A kad će doći liječnik u osobi komisarovoju na ovu našu jadnicu, koja se nahodi *im elenden Zustande*, kako reče jedan politički činovnik, da taj liječnik izliječi. Al da ju potpuno izliječi trebalo bi da barem 10—15 godina vrši nad njom svoja radikalnu kuru.

Društvo hrv. sveuč. građana za pouku analf. počelo je lanjske godine sa jednom novom akcijom: naime sa izaslanstvima po svim srednjim školama Hrvatske i Slavonije.

Zadaća tih izaslanstva bila je ta, da upute srednjoškorce o pučko-prosvjetnom i o narodno-obranbenom radu, te da naročite upozore apsolvante srednjih škola na naše društvo i da se stupivši na sveučilište upišu u nj i u njem da rade. To je bila glavna zadaća tih izaslanstva.

Draga-sporredna-zadaća njihova bila je ta, da po mogućnosti prikupljaju novčane priloge za naše društvo. Izaslanstva su sva — izuzevši jedno — i uspjela u svojim misijama.

Društvo je i ove godine odlučilo izaslata takova izaslanstva po srednjim školama, no s tom promjenom, da takova izaslanstva izaslaše i u Dalmaciju te u Hercegov-Bosnu.

Zadaća njihova je po prilici ista, samo će izaslanici ove godine u mjestima, gdje budu boravili, nastojati odmah osnovati i analf. tečaj.

Kako je syrha ovih izaslanstva lijepa i plemenita, nadamo se, da će nas rodoljubive Hrvatice i Hrvati u našoj akciji što izdašnije poduprijeti. One pak rodoljube, koji živo prate rad našeg društva, umoljavamo, da nam po mogućnosti idu što više na ruku, te da našim izaslanicima prirede teren u svojim mjestima.

A. B. C.
Za: Društvo hrv. sveuč. građana za pouku analfabeta u Zagrebu.

Filipović.
Brzojavka općine Makarsko-Primorske Obitelj, prof. Nadka Nodila Zagreb.

Oplakujući gubitak dičnog pokojnika, svijetlog uma i karaktera, snabdjevena najbogatijim znanjem i naukom, diku i ponos Dalmacije izrazujemo najveće saučešće.

Općina.

Prigodom nenadane smrti profesora Nadka Nodilo, duševnog pokretača napredne stranke u Dalmaciji, uprava je zaključila i poslala sljedeću brzojavku: Julijana ud. Nodilo Zagreb.

Gubitkom Nodila ranjena je uz Vas cijela, potlačena domovina.

Plaćemo zajedno s Vama nad odrom apoštola istine, prava i slobode, a Dalmacija napose svog začetnika zdravog liberalizma.

Društvo „Novo Napredno Kolo“.

Dopisi.

Iz Primoštena.

Uporno se tvrdi da će se kod nas po treći put voditi izbori za biranje seoskih časti, jer pravaši hoće na svaki način da proturaju svog štitenika P. G. U obim prvašnjim izborima naša je trojka dobila većinu, ali time šibenski izaslanici općine nisu bili zadovoljni te se poslužile nečitim profurtimešivanjem glasova u vlastita korist, a kad smo se proti tim cuvajevskim manevrima obratili za zaštitu vlastima, spremiše nam pravaši nove izbore. Uvjereni smo da će treće, po pravašima popravljeno izdanje imenika, biti još gore od prvih, a čuje se, da će i novac igrati svoja ulogu ovaj put.

Nama je ovaj pašaluk i igranje s našom strpljivošću više dodijao. Novi trškovi, nove borbe i

smutnje, koje nijesu potrebite i koje ne tražimo, more i naše mjesto; s toga tražimo od nadležnih, osobito od zemaljskog odbora u Zadru, da dokrajče ovu nedostojnu igru nezasične pravaške pohlepe i da povrate našem mjestu mir i one uvjete, koji su od potrebe za naš napredak.

Makarska.

Naš prisvitli neznajući što više da poduzme za razvitak „svete vjere“ buduć sve pokušao, pak se sada dao u angažovanje t. z. katoličkih predstava. Tako jedna vrst svete predstave davala se na 18. t. mj. a upriličise je nevine djevojčice od škole milosrdnih sestara. Davala se je „Jeanne d'Arc“.

Zalosno je bilo vidjeti na koji način se zaglupljuju za rana djevojčice, dočim i sama povjest kaže da je Žan Dark bila jedna bolesno-isterična djevojka upijena u pobožnost umišljajući se u prikazivanju angjelâ na isti način kao i naš prisvitli o prikazivanju mu gospe Lurdske.

Divni je bio prizor kad su je spalili, videći naše moraliste Fra Luigja Dönella i Don Stipu Pekića ganuti do suza, gdje viču: bože, tako spali naše protivnike, a prisvitli sa svog pristolja dijelio blagoslov publici.

Gešeft nije pošao slabo, bit će para za klerikalnu propagandu.

Motrilac iz kuta.

Iz Tribunja.

Pred nekoliko dana umrla je neka starica puka siromašica, koja je živila od milosti tuđe, jer nije posjedovala ništa svoga. Na dan pogreba, naš duhovni otac, don Mate Berač, nije hotio mrtve ostanke svoje sestre u Kristu da otpati do grobišta, jer da mu pokojnica nije davala redovine; a kad su ga seljani molili da se smiluje i umekša, on se na njih izdere i pobježe u Vodice. Seljani brzojaviše biskupu, a kad ni od njega ne dobiše odgovora naprave oni sami sprovod bez popa i sahraniše tijelo nevoljne patnice.

Ova pobožna okretnost i bogobojazna pohlepa našeg svetog trgovca odbiva svakim danom sve više narod od crkve i vjere. S ispovjedi nas tjera, a ni mrtve neće da blagoslovi ako mu prije nisu platili ljutu i nepravdu redovinu. On znade ipak rubačinom gonit siromašne seljane i zadnji im krvavi zalogaj iz grla otimati a dužnosti svoje neće da vrši. Kad će naš narod uviditi, da se Bogu bolje i vjernije služi postenjem i dobrim djelima nego li slijepim slušanjem zvona, kojim ih popovi i fratri kao stado sakupljaju na muženje i zaglupljivanje!

Trogir.

Dana 20. ov. mj. došlo je do ružnog sukoba u našoj redarnici sa novo dobavljenim kapuralom redarstvenim Jurom Vaićem i sa redarom Matom Žaja. Taj Vlaić došao je ovdje u službu za red i mir gradski, a on ga prvi ruši i daje izgleda drugim. Kapural je još u službi, te što je redara Žaju dva puta lupnuo šakom, jedan put nogom i više puta sjedalicom, ali vidjev da mu nije baš toliko naškodilo, izvadi sablju te se dva puta mahne u njega. Okretnost Zaje spasila mu je život buduće se kapural takvom snagom mašio, da je svu sablju o zid pokvario a i zid dosta oštetiio. Sutra dan po nalogu pametnog načelnika Mikule Madirazze bi istjeran iz službe Žaja, a Vlaić uhvatio je pohvalu. Dakle, vidimo: on je već počeo redare lupati smrtno a što će građane ake bude po nalogu?! Našla slika priliku, jer da je drugi načelnik imao je Vlaića namah poslati odkuda je i došao, a on ga još štiti i brani, te mu je htio dati mjesto stražmeštra. I ova nadležnim na rovaš jer ćemo skoro od dogovora načelnikova s kapuralom doći do teških i užasnih posljedica. Sva krivnja, što se dogodi, pasti će na nepametnog načelnika. Bože nedaj.

Općinski Prisjednik.
(u slučaju potrebe i s potpisom)

Iz Skradina.

Sličice. U ponedelek puče glas po mjestu a od strane opć. Uprave, da su se potopila oba broda na brodarici. Građani tom prigodom nagagjali da je moralo biti i ljudskih žrtava. Načelnik brzojavio o tom „tragičnom potonuću“ Poglavarstvu i Namjestništvu. Poglavarstvo izaslalo na lice mjesta svog inžinira a Namjesništvo brzojavno pozvalo i poslalo na mjesto „nesreće“ iz Pole ratni parobrodic, sa oficijom i strukovnjakom, koji su noćas zbilja i došli. A kad tamo, čujte, kakova se je to „nesreća“ desila. Vlastnik prevoza, po običaju kao svake godine tako i ove na 28 svibnja, izvukao na suho veći brod, kojim se prevoze kočije i karovi, za običajni popravak i to odmah javio nadležnoj vlasti, a megjutim, ga je manji brod zami-

jenjivao. Nego kako je prevažao jednu vrlo nemirnu mazgu tukući ona nogama ošteti malko manji brod. Prevozači, vidivši to, odoše u mjesto i odmah dovezoše drugi novi brod i saobraćaj nije bio ni malo prekinut. O svemu tom uvjeriše se i izaslanci vlasti osobno. Dokle i ovaj put opć. uprava po običaju na istini.

Da se opć. Uprava titra sa građanstvom, to nam je nažalost iz iskustva poznato, ali da će se to isto i sa vlastima usuditi, o tom se ovom prilikom evo i uvjerismo.

Na zadnjem opć. vijeću bi glasovan zajam od K. 30 hiljada. Pred par dana općim došla polovica te svote. Nakon nekoliko sati nije im bilo niti traga; vjerovnici ih, kažu, razgrabiše. Ista sudbina čeka i drugu polovicu pa i treću i desetu ako ih bude. Svak vidi pak i slijepci da takim upravljanjem, opć. imovine čeka neizbježivi bankrot, samo mudri zemaljski odbor to nevidi, ili neće da vidi, premda on mora da vidi.

Pred jedan mjesec dana umrao ovdje jedan siromašni ali pošten i marljiv soboslikar Spiro Pokrajac, a u zadnju nedjelju umrije i žena mu pri poragajaju, dočim sirotno novorođenče ostalo je živo i zdravo. Pošto je ostalo siročće bez oca i majke, ode djed mu po majci, i sam siromašan kao, crkveni miš, do načelnika, prikazavši mu stvar zamolio ga za pomoć eda providi, da siročće neumre od glada. Načelnik po svom običaju, slegnuvši ramenima, odgovori mu, da on nezna i nemože ništa, te nek podnese molbu na opć. vijeće (koje se sastaje samo kad treba zajam odobriti i to dva puta godišnje). Djed zgodno primjeti „dok se sastane vijeće siročće može i stoput skapati od glada“. Nato blagoglavi načelnik lakonski odgovor „nek dura dotle.“

Vijesti iz grada i okolice.

Uzoran župnik, tuže nam se s Vrsnoga: Razboli se u nas na Vrsnome mladić Stipan P. od 22 godine. Bijaše u pogibelji smrti. Ukućani odmah odoše k župniku, da ga naredi na vrijeme s bogom. Tri su puta, tri dana išli k župniku za to kući. Našli su ga tekar četvrti dan — hvala bogu. Al ovaj sluga božji nehtjede doći, kad ga zvaše, već je došao kad je on htio. I ovaj sluga božji, koji nam svedjer predika o dužnostima pravog kršćanina i o svetim sakramentima, o raju i paklu i o najprečoj dužnosti davanja redovine, dodje k bolesniku, kad ga već bio bog pozvao pred svoj sud. Vrijeme bijaše izgubljeno, mladić se nije s bogom naredio, i umrije onako, kao da bi na sred puta, a sve krivnjom župnika.

Sad pitamo mi župnika i biskupa, gdje će duša jadnog mladića? hoće li i ona u purgatorije na teške muke, ili na druge još teže, ili će ga bog bez obzira na župnika primiti pred svoje prijestolje?

Jesu li to pravi i uredni župnici, koji puštaju da mladići umiru bez svete pričesti, bez ispovijedi, a djeca da umiru bez krsta?

I ovaj župnik traži, da mu se gradi palača na Ljubitovici na pučke trude!

Kad mu se ne ispuni sve, što se njemu hoće, onda on zna i vremena ima, da s oltara navali, da mu Petar nije donio ovo, Paval ono, a ženske to i to. I onda još prijeti, da će ih on u red metnuti.

Ovakim postupanjem, imamo li mi biti utvrđeni u svetoj vjeri, ili moramo da posumnjamo u sve i da stanemo misliti, da je od svega, što je dobra na svijetu, učinjena samo butiga!

Jadna li si rajo uvijek bila, jer si glupa!
Dobar primjer. O onoj besramnoj dječurliji, o kojoj je bilo spomena u našem zadnjem broju, da se je kupala za vrijeme sprovođa u adamskom kostimu, saznajemo, da su četverica njih bili kažnjeni od poglavarstva na 10 dana zatvora. Mi se veselimo ovakim energičnim mjerama policijske vlasti načeg poglavarstva, jer je jedino tako moguće iskorijeniti mnogo zlo i ispraviti tolike zle običaje, koji nas sramote pred naobraženim svijetom

VELIKA ZLATARIJA
GIJURO PLANČIĆ
VIS STARIGRAD VELALUKA
BOGATO SNABDJEVENA PODRUŽNICA
24-52 - - ŠIBENIK. - - -

NAPREDNJAK

List hrvatske pučke napredne stranke.

Pretplata: na godinu Kr. 5.— Na pò god. Kr. 2.50. Za inozemstvo suviše pošt. trošak.

IZLAZI SVAKOG PETKA

Izdavač: vlastnik i tiskar Pučka Tiskara

Pretplata šalje se administraciji. Pisma šalju se uredništvu. Rukopisi se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju. Oglas se računaju po 16 para po četiri retku za više puta.

SE NE VRAĆAJU. - POŠILJKE NEPLA- NE PRIMAJU SE. - - E RAČUNAJU 16 PA- ETIT RETKU, A ZA TA PO POGODBI. NJA I ZAHVALE 20 A PO RETKU. - - -

INAJSTIĆ.

Ijadica i drugovi

i koji podavaju našem gradu oznaku skrajne seoske zanemarenosti.

„Živi Trup“, od L. Tolstoja. Ova krasna drama u 6 čina i dvanaest slika izišla je u lijepom prijevodu od dobrog poznavaoca ruskog i našeg jezika. Knjiga je izišla nakladom knjižnice „Naprednjaka“ u Šibeniku, te se može kod Pučke Tiskare u Šibeniku još dobiti za veoma jeftinu cijenu od 60 para (i 10 para troška za poštu). Preporučamo ovo krasno djelo jasnopoljanskog velikog pisca osobito učeojoj mladosti kao i svakome, komu je drago lijego štivo.

Jedna pogibelj. Ispred nove kuće Matačića nad Vruljama odronio se je komad zida, koji služi za sigurnost prolaznika, tako da svaki čas prijete grozna pogibelj, da se koja osoba ne strmoglavi pod put u onu nesregjenu kamenitu provaliju Pinijevog zemljišta. Upozoravamo one, koji bi morali bditi nad javnom sigurnošću, da uklone onu labavu ogradu od dasaka, pošto ista ne pruža nikakove sigurnosti proti živahnosti i objesti djece, te se na tom mjestu, nesmetani od redarstva najviše i gonjaju. Ako se pak zid čim prije ne popravi to će onda voda srušiti i ostali dio zida, koji može lako poklopiti onu rulju djece, te na Pinijevom zemljištu ugodno kalaše. Preporučamo da se na vrijeme dakle ukloni ova pogibelj, koja prijete prolaznicima Vrulja.

Pučka Štedionica u Makarskoj. Veseli nas razabrati iz pripisanog nam bilanca lijepi uspjeh i postepeni napredak ovog mladog pučkog zavoda, koji je namijenjen ekonomskom oslobogjenju i pridizanju naroda. Štedionica broji 109 članova sa 264 udjela, a iskazuje za minulu godinu čisti dobitak od 1779 K.

Fra Pavlu Miličiću župniku u Krapnju, koji je danom 9./3. tg. bio osugjen od ovog okružnog Suda na 2 mjeseca zatvora zbog svojih viteških djela prigodom zadnjeg izbora zastupnika za Carev. Vijeće, bila je od prizivnog Suda u Zadru snižena kazna na 6 nedjelja zatvora.

Čuje se, da je isti podnio molbu za pomilovanje. **Čudna vijest.** Govori se, da će ovih dana g. D.r. S. otići do g. namjesnika, da izrabi poznati slučaj uvredljivog ignorovanja Srba u novčanu korist nekih srpskih ustanova mjesnih. Ne razumijemo još to i ne komentujemo dalje. Svakako, do koga je, nek prije dobro otvori oči.

Tuže nam se za Perković-Slivna: Našem selu, koje nikad nije bilo bogato ni obilovalo velikim obiljem, bila je jedina nada ono malo vina iz kukavnog i mršavog našeg krša, što ga iskrčismo ljutim znojem. Došao strašni bič žiloždere pak i tu nam nadu uništio. Nestalo vinograda, nestalo vina a pritisnula nas teška potreba i dug. Ima 5—6 godina jedva se jedvice hranimo i to većim djelom na račun duga. Uza sve to, posljedice žiloždere još traju.

Dok mi ginemo u ovom jadnom stanju, pade na um našem župniku, pak stade da pita od nas vino u ime redovine i to za pet godina. Ništa manje!

Kaže župnik, da mu nismo dali za redovinu vina ima 5 godina, pak da mu to sad damo sve u jedanput. Ma, je li to Bogu plakati, ovakav harač pitati!? Ili smo mi zar krivi, što je žiloždera uništila vinograde i ovo zadnjih 5—6 godina mi neimali vina ni za se, pa nemogli davati ni fratu za redovinu. Da smo imali, bili bi davali, a kad ne imamo mi, nemogomo dati ni župniku. Onda, zašto pita od nas ono, što ni mi ne imamo? Zašto nije prokleo žiložderu i oslobodio od nje naše vinograde, pak tad dolazio da pita vino od nas kad ga ima. A kad nema nama, nema ni njemu. A, zašto nam je obećavao, da će nam pristi redovinu za daljih 5. godina, ako glasujemo s njime, a sad, kad glasovamo s njime, porekao se? (Imali ste učiniti, da Vam obećanje potpiše u pismeno i izjavi, da od vas nema prava birati redovinu, da ste ga unapred platili za 5. godina, a tad s njime glasovati. Op. ur.)

Novi notar. Namjesto pok. bilježnika Petrisa došao je ovih dana g. Karmelić, te je otvorio već svoju bilježničku kancelariju u kući Rossi u gradu. Čujemo, da je g. Karmelić dobar Hrvat i da pravi pi ma u našem hrvatskom jeziku. Kao takav, dobro došao.

Ljetina ove godine u gradu i okolici, kako čujemo, biće dobra. Vremena su donekle ugodila do sada, pa, ako u napred ne bude zla vremena, ove ćemo godine imati vina za Šibenik u dovoljnoj mjeri; neće ga trebati kupovati vanka. Do godine, ako Bog da, biće ga i za prodaju. Kad čovjek prođe kroz naše polje, srce mu raste od radosti, gledajući, kako su vinogradi obnovljeni, sve posadjeno, uređeno; sve pjeva. Težak naš zaslužuje

svaku hvalu, štovanje a i bolju sreću za svoj teški i uzorni trud. Pravi i razumni radiša.

Zasluzio bi, velimo, bolju sreću, ali *bolje pute* po polju, koji su sasna od ove općine zanemareni, da je prava žalost. — Zasluzio bi i bolje i poštenije čuvare polja, čuvare svojih krvavih truda i krvavog znoja.

Ko ima u-i, nek čuje.

Telefon. Čim je država odlučila, da se postavi u našem gradu telefon, našla je odziva kod gragjanstva. Što dalje, telefonska se mreža u gradu sve to više širi, kao kad svak osjeća udobnost u saobraćaju pomoću njega.

Neg, dok svak čuti udobnost i potrebu njegovu, čudna je stvar, da to samo državna vlast ne čuti te ostavlja neke svoje veoma važne urede bez njega. Time ona sama onu brzinu i udobnost saobraćaja među tim uredima i strankama prijete i sakati, ne dolazi na ruku strankama a ne pomaže time ni svojim činovnicima na dotičnim uredima.

A uredi, košto je željeznička stanica n. p. i carinarski ured, važni su veoma i u neprestanom su doticaju sa gragjanstvom. A ipak ni jedan ni drugi nemaju telefonskog spoja. Tako isto, čujemo, ni agencija Lloylova.

To pomanjkanje bi se imalo odstraniti.

D.r. Albert Botteri, okulista u Trstu, bivši universitetski prvi asi-tent, doći će naskoro u Dalmaciju za konsultacije i operacije, te će boraviti u Zadru od 20 do 28 juna, u Šibeniku od 30 juna do 8 jula, u Spljetu od 10 do 20 jula, u Dubrovniku od 22 do 31 jula, a u Kotoru od 2 do 5 avgusta.

Tovarska vijest D.r. Dulibića u zadnoj „H. R.“ vrvi tolikim „tovarima“ da je lijepo mogao radi kratkoće staviti na njezinu mje-to svoju fotografiju i onu njegovih bližih, pa bi slika bila potpunija i jasnija. U zadnjem našem broju, pozalili smo kao Šibenčani, kojima leži na sreću napredak našega grada, što se zastupnik Dulibić nije zauzeo, da Šibenik dobije brzu parobrodarsku prugu. A kad tamo fini i uljudni zastupnik naroda, nabaciva se sa pregršti tovara na naše ljude, za to jer oni nisu nikada u zastupnikovom organetu čitali o njegovom radu u tom smislu. akoprem se svaki njegov upit o kakovoj fratarskoj štali ili neslana upadica u parlamentu iznašaju debelim slovima u „H. R.“ kao veliki ekonomski i politički uspjesi ženijalnog Dulibića, kojega se, jer smo poštteni, ne stidimo priznati zastupnikom našega grada. Sve ono što D.r. Dulibić piše u svom „tovarskom“ članku jedino naš učvršćava u misli, da koraci poduzeti sa vladine strane nisu plod njegovog nastojanja — o kome „tovarski“ članak mudro muči — već općeg rada komisije za tako zvano „Pridizanje Dalmacije“; s druge strane uvjeravamo naivnog i dobroćudnog našeg zastupnika, da sva ona šuplja vladina obećanja, pak bila ona i zakonom zajamčena vrijede za nas toliko, koliko i one zakonske odredbe o željeznicama i svi oni pusti, već votirani milijuni, s kojima izglednjena Dalmacija propada.

Neka se naš zastupnik zauzme za brzi saobraćaj našeg grada onim istim žarom kao što se zalaže i za župničke kuće i fratarske štale, pak smo uvjereni, da će tek onda moći uspjeti i mi ćemo mu bez potrebe da se u „H. R.“ pere tovarskim člancima, odobravati i povlagivati.

Javna zahvala.

U golemoj žalosti, koja nas zadesila smrću našeg milog i nezaboravnog oca, odnosno svekra i djeda

NIKA DUBOKOVIĆ,

sveta nam je dužnost javno izreći našu duboku zahvalnost svima crkovnim, državnim, autonomnim i vojničkim vlastima, mjesnim i vanjskim uredima i društvima, korp. racijama i pojedincima, koji su, ma bilo na koji način, iskazali počast milom našem pokojniku, a nama svoju sućut.

Puni harnosti naprama svima, izrazujemo našu osobitu zahvalnost presvijetlom i prepoštovanom hvarskom Biskupu, visokom Namjesništvu, Zemaljskom Dalmatinskom Odboru, Ratnoj Mornarici, Pomorskoj Vladi, splitskom Okružnom Sudu, Pokrajinskom Gospodarskom Vijeću, koji se, naročitim odaslanicima, dali zastupati pri sprovodu; slavnog Općini grada Splita, koja je, uz uglednu Trgovačku Komoru i mnoga ugledna splitska Društva, izvanrednim izkazima, pokazala svoje poštovanje i ljubav prema pokojniku; hvala svim drugim slavnim Općinama, koje po svojim načelnicima, prisjednicima,

posebnim odaslanicima, ili prestavnicima odođoše ljubljenom pokojniku zadnju poštu.

Od sreća hvala uglednim upravnim Odborima i saborskim Klubovima hrvatske, hrvatsko-napredne i srpske Stranke, Dalmatinskom Klubu u Beču, časnoj gospodi zastupnicima, plemenitoj gospodi, koja se, žarkom i ganutljivom riječju nad otvorenom rakom, oprostiše nezaboravnim pokojnikom; slavnim školskim Vijećima, Učiteljskim Društvima, časnom Učiteljstvu, Ravnateljstvima parobrodarskih Društava i ostalim institucijama.

Velikom utjehom u našoj žalosti bilo je općenito saućešće slavnog općinskog Upraviteljstva i općinskog Vijeća u Jelsi, koja su, ganutljivim načinom, dala izraza njihovim osjećajima i osjećajima svega pučanstva prama našem dobrom pokojniku, te, uz učestvovanje svijuh mjesnih Društava, nastojali, da sproved bude što svečaniji i pravim odrazom iskrene žalosti cijele općine za svojim dugogodišnjim načelnikom. Svima od sreća vječita harnost.

Hvala prečasnim kanonicima Hvara i Makarske, mnogopoštovanom svećenstvu Jelse, Hvara, Stari-grada, Pitava, Vrisnika, Svirča, Vrbanja, Vrboske i Zastrazišća, redovnom svećenstvu Hvara, Stari-grada i Sumartina. te prisustvovalu sprovodu.

Našu osobitu pak zahvalnost izrazujemo m. p. župniku Don Matu Gamulin, koji je, usprkos svojim dubokim godinama htio da vrši tužni obred te m. p. dekanu Don Vicku Stipetić, koji je i ako u odmakloj dobi, pratio sa ostalim svećenstvom smrtne ostanke dragog nam pokojnika do vječnog počivala.

Hvala uglednim Crkvinarstvima, Javnim Dobrotvornostima, Bratovštinama Jelse i obližnjih mjesta, pučkim školama, te pučanstvu Jelse i okolice, koji učestvovalu sprovodu i pridružiše se našoj velikoj boli.

Hvala rodbini, svojti, prijateljima i znancima na ma bilo kakve izkaze žalovanja.

Najdublja naša hvala veleučenom gospodinu D.ru Ivanu Štambuk, kućnom liječniku, koji je odanom ljubavlju, po više puta na dan polazio milog pokojnika, te ulagao svoju poznatu vještinu da nam ga otme okrutnoj smrti.

Najtoplju harnost izrazujemo također veleučenom gospodinu D.ru Niku Marinković, koji je naročito došao iz Splita, te i on prokušanim vještackim savjetom uznastojao da nam spasi ljubljenog pokojnika.

Još jednom svima naša srdačna hvala i vječita harnost.

U JELSI, 17. svibnja 1912.

Ivan, Franjo, Juraj, sinovi — **Marija** ud. pl. **Machiedo**, kći — **Marija** rođ. **Barbieri**, **Ecija** rođ. **Carić**, snahe — unuci **Duboković** i pl. **Machiedo**.

Obavijesti Uredništva.

Dopisnik — Makarska. „Jučer poslano“ nepri-mismo. Primitljeno, drugi put. — Župnik — Danilo: drugi put. — G. M. J — Beč — drugi put.

Prodaje se

jedan „koter“ u dobrom stanju, sa svom armaturom, fodrom od rama, uz veoma nisku cijenu. Na moru posve solidan. Obratit se uredništvu. 1

Veliko iznenadjenje!

U životu nikada više ovakove prigode!

600 komada

samo K. 4.70

Jedan prekrasni pozlačeni preciz. sat priznate dobre marke „Orion“ ide tačno, te se garantira za tri godine, 1 dražestni pozlačeni elegant. satni lanac, 1 moderna svilena ovrtnica za gospodu; 3 komada f. f. rubaca; 1 dražest. prsten sa imit. draguljem; 1 prekras. kolijer iz orijent. bisera, moderni nakit za gospogje s patent zaponcem, 1 par bouton naušnica sa pravim srebrenim kopčama i simili briljantima. 1 prekras! žepno i toaletno ogledalo, 1 novčana kesica od kože, 1 p. puceta za manšete 3% double zlato s patent zaponcem, 1 vrlo elegant. album za dopisnice, najljepši vidici svijeta. 3 Jux predmeta, veliko veselje za mlado i staro, 20 predmeta za dopisivanje i još preko 500 predmeta za kućnu porabu neophodnih badava. Sve skupa sa satom, koji sam vriedi taj novac, zapada samo K 4.70. Pošiljke se opremaju pouzdećem i ako se novac unapred pošalje Bečkoj Centralnoj-Opremačkoj kući.

P. LUST, Krakau N.r 270.

N. B. Naručite li se 2 omota šalje se mušteriji još 1. prima englesku britvu za brijanje — Za neodgovarajuće novac se vraća — Rizik isključen.

ponos Milanaca ipatičan, kao što ki ponos, ali je ostojan divljenja, n; on je plamen, e, on je moralna čudnovatu aktivaj radi mnogih ajživahniji, najuje, duguje svoj

isititi, ako mogi alno čuvstvo, naći alijani bili psiho-samo prema svom nego najvećma evo to je baza a.

na logično izviru, gi tijekovi unu-ke. Nacionalisti ferentni naprama politike i nekomu iga kao ispraznim vcima. Sada, a da e pred nekoliko ustellini objeloda-lia“ nekoliko čla-rugi irendetizam“, upirao u dužnost, pitanja Podneva oslobodimo one manja, a svi znaju, u svojoj veoma knjigama, u kon-ia, nije nikad za-itanja i probleme je razlika izmegju e have ovim pro-cijonalista), samo ene stranke kon-života cilj samoj vlja svrhu nacije n naime hoće — njegovu misao, a

seoske djece s kojom ptica, razuzdan kao šao čas poslan od sposobnost stvaranja razvijati, učiti zanat, umjetnički izražaj. iti preslice s konča- u vretenicu izdupsti rno olova, da zvuči aricu ili dragu kojoj e vježbati se gradeći Bosne, što je stradao kiteći je izragjenom ma. Ta drvena obuča a starcu: žuljala je ar onda načini šljaku buvene; u toj prvoj rirode momče je po- osjećanje forme i ičku inteligenciju. Za-ića, Antu Starčevića, izrezujući ih u drvetu; ije u drvetu, zatim u om čudotvorcu čak i gje u zadarskom „Na- o darovitom pastiru, iane poticao je vige-

O G L A S

Gradjevno Poduzeće

Petar Blasoffi & Frano Škoton
Ispitani nadzidarski maistor u ŠIBENIKU

PUČKA TISKARA

MARKO MARKOVINA

SPLIT —
TELEFON 93.

Skladište i zastupstvo
Peći i šparherda.

Lav N. Tolstoj

Knjižnica „Naprednjaka“
broj 2.

„ŽIVI TRUP“

drama u šest čina i dvanaest slika.

Cijena 60 para (s poštom 70 para).

Može se dobiti kod „PUČKE TISKARE“
D. V. Iljadica i drugovi — Šibenik.

Izobražen i napredan čovjek mora da
pročita ovo krasno djelo velikog ruskog
pisca.

Knj. „Naprednjaka“ izdala je još: D. r. T.
G. Masaryk — govor o proračunu 1907,
cijena 20 para (s poštom 30 para); br. 4.

MARKO MARKOVINA

SPLIT —
TELEFON 93.

Skladište i zastupstvo
Peći i šparherda,

Eternita,
Cijevi, dimnjaka i pločica
keramike □

Stakala, prostih i ornamen-
talnih □

Papendeka tankog i debeloga
Zahoda poreulane i t. d. 25

O G L A S

Gradjevno Poduzeće

Petar Blasoffi & Frano Škoton
Ispitani nadzidarski maistor u ŠIBENIKU

poduzimlje svaku vrst gradjevnih radnja i
popravaka. Specijalista u gradnji štednjaka
(Sparherda) i peći za sobe.

Poduzimlje čvrste radnje u cement beton
(Eisenbeton) bez potrebe željeznih greda, sa
posebom kancelarijom za nacрте i trebov-
nike u kući Pasini put Suda. 12

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA — PODRUŽNICA ŠIBENIK

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU - DIONIČKA GLAVNICA Kr.
2.000.000 - PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTA KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE
MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PRE-
UZIMLJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KU-
PONE. PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTIV GUBITKA ŽRIE-
BANJA. REVIZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - - - -

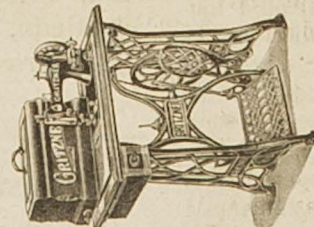
PAPIRNICA

JURAJ GRIMANI

ŠIBENIK

Pribor za pisace strojeve svijuh sistema.

Razglednica i svih ostalih kancelarijskih -
predmeta. Sviškolski risači i pisaci predmeti.

Gritzner Šivači Strojevi

Kao za kućnu uporabu i vezivo — tako za svaku
industrijsku radnju najbolji.

Gritzner Koturače

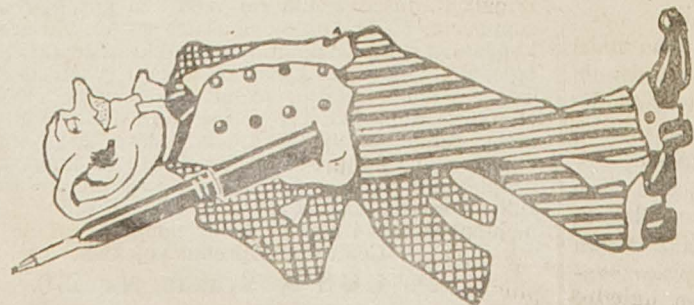
odlikuju se već od godina čvrstoćom i kvu-
litetom materijala.

Svakovrsne Igračke i

Bijouterije.

52-26

Automatična olovka i pera

Stakala

PIO TERZANOVIĆ

Šibenik

Velika zaliha za ljetnu sezonu

MUŠKIH ODIJELA

Najmodernijeg kroja uz vrlo

umjerene cijene

25-52

NE BOJI SE UTAKMICE.

PUČKA TISKARA

D. V. Iljadica i drugovi
ŠIBENIK

Preporuča se za sve u
tiskarsku struku zasjeca-
juće radnje.
Cijene umjerene.